KOHTUNIKE TOIMKONNA UUDISKIRI No1 November 2019

EVF Kohtunike Toimkond soovib Eestis tegutsevaid kohtunikke ja huvilisi perioodiliselt kursis hoida põnevamate või laiemat kõlapinda vajavate teemadega. Antud häälekandja ei saa olema mõeldud ametlikuks tagasisideks ega juhendmaterjalina kasutamiseks, ent sisaldab kindlasti kasulikke mõtteid ja tähelepanu nõudvaid kirjatükke, uudiseid ja vahel mõne pikema arvamus- või persooniloo.

Omi mõtteid ja kaasautorlust võite julgelt pakkuda, kirjutades teemast referee@volley.ee

LÜHISÕNUMID

EVF juhatus kinnitas 04.10.2019 otsusega Kohtunike Toimkonna (KT) esimeheks Eestis Tiit Kõivu. Toimkonna auesimehe ja määramiste komisjoni juhina jätkab Mati Koorep, lihtliikmed on Mari Skuin (sekretäride teemad), Kristjan Vanaveski (koolitused ja materjalid), Erko Varblane (arendused ja tehnilised lähendused), Marek Vitsur (võistlused ja üritused).

Kohtunike Toimkond on võtnud eesmärgiks olla lähemal kõikidele kohtunikele ning tegutsemisest huvitatutele. Uute initsiatiividena alustatakse regulaarse infovahetusega (uudised, infokirjad jms), tehakse samme tehniliste arenduste osas ning suheldakse erinevate osapoolte ja piirkondadega pikemaajalise strateegia fikseerimiseks. Esimestena on realiseeritud teemadest novembris-detsembris huvilistele jõudvad:

- VÕRKPALLIKOHTUNIKE ANKEET, eesmärgiga senisest süstematiseeritumalt koguda infot kohtunike kohta, nende tegutsemistest, koolitusvajadustest ja ambitsioonidest ning kaardistada piirkondi;

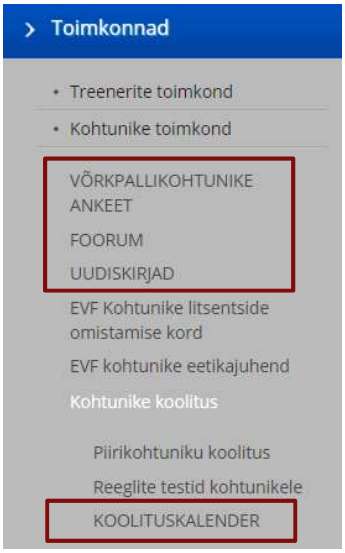

- FOORUM, milles erinevate teemade ning alamjaotuste kaudu saab teiste kohtunikega mõtteid vahetada, küsida küsimusi, pakkuda välja häid ideid;
- KOOLITUSTE AASTAPLAAN annab võimaluse kõigile oma arendamisvõimalusi veidi pikemalt ette planeerida.

Kohtunike Toimkond liigub läbirääkimistes EVFiga positiivsemate tulemuste suunas kohtunike konkurentsivõime suurendamiseks ja tegutsemise motiveerimiseks. Arenguid tutvustatakse lähemalt 8. dets toimuval seminaril, kus B litsentsiga ja M I liiga tasemel kohtunikele räägitakse üle tegutsemise põhitõed, litsentside määramiste loogika ja arenguvõimalused, tutvustatakse praktikale esitatavaid nõudmisi. Lisaks koolitusele hindab KT kõikide kohtunike panust ja teeb endast oleneva, et liigades, mida C ja B peamiselt teenindavad, saaksid kohtunike tasud A litsentside tasudega lähendatud.

Suurepärase tunnustuse sai novembri lõpus pikaaegne kolleeg ja hinnatud pedagoog Mehis Merilaine, kes pälvis Eesti Koolispordi Liidult 2019. aasta kõige spordisõbralikuma õpetaja tiitli. Lisaks kohtunikuna tegutsemisele on Mehis võtnud enda südameasjaks juba aastaid ka rannavõrkpalli turniiride korraldamise ning noorte kohtunike koolitamise.

Muhedat meelt ja jätkuvat entusiasmi Sulle !

VÕRKPALLIKOHTUNIKE ANKEET

Aastaid on probleemiks olnud kohtunike leidmine rahvaliiga ja noortevõistluste erinevate tasemete ning tugevusgruppide mängudele. Peamiseks murekohaks on asjaolu, et kohtunike listis olevad kohtunikud on küll läbinud koolitused, ent pole valmis minema vilistama mänge nö. koduvõistkonna juurest eemal.

Seetõttu on Kohtunike Toimkond võtnud eesmärgiks muuta kohtunike listid sisukamateks. See tähendab, et iga aktiivselt tegutseda sooviva kohtuniku nimi saab üles pandud avalikku listi koos kontaktandmetega. Need, kes ainult enda võistkonna mänge soovivad teenindada ega oota pakkumisi ei Kohtunike Toimkonnalt määramiseks ega telefonikõnesid teistelt Rahvaliiga, spordikoolide või -klubide jne võistkondadelt, jäävad listist välja. Viimane toob kaasa selle, et taoliste vilemeeste üle peetakse küll arvet ning nendega jagatakse informatsiooni, kuid sisulised tegevused ja eesmärgid on Kohtunike Toimkonnal nendega selgelt kitsamad.

Informatsiooni enda kontaktide, praktika ja ambitsioonide kohta saate kirja panna VÕRKPALLIKOHTUNIKE ANKEEDIS. Tänaseks on selle täitnud ligemale 100 kohtunikku.

Statistika näitab hetkeseisuga veidi suuremat aktiivsust Tallinnas ja Harjumaal, järgnevad Tartu-, Pärnu- ja Võrumaa…

… ja annab kätte hea üldpildi koolitusvajadustest ning kohtunike ambitsioonidest.

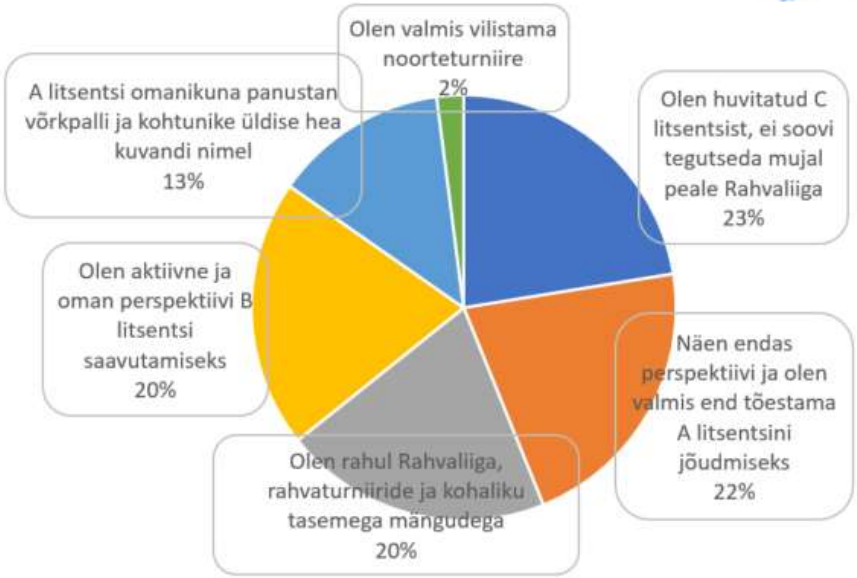

Mida see kaasa toob? Esiteks. Kohtunike nimekirja jääb 300 nime asemel ca poole vähem, aga see-eest aktiivsed kohtunikud, kellel tõsisem huvi ja tahtmine tegutseda. Kohtunike puhul, kes jõuavad listi, ei saa helistajad vastuseid „ma ei soovi üldse tegutseda“ või „ma pole tegelikult kohtunik“.

Teiseks. Rahvaliiga kohtunikud, kes tegutsevad ainult oma koduvõistkonna mängudel, peavad teadma, et nende taseme ja teadmiste osas võib senisest rohkem küsimusi tekkida. Konkreetsetel juhtudel peavad nad siis ise üles näitama valmidust piirkonna koolitusjuhtidega suhelda.

KOKKUVÕTE CEVi ERC SEMINARIST SKOPJES, 5.-6. oktoober 2019. a

Oktoobri alguses osales rahvusvahelise kategooria kohtunik Erko Varblane CEV ERC (European Refereeing Commission) seminaril Skopjes, Põhja-Makedoonias. Lisaks kokkuvõtetele värskelt lõppenud Euroopa Meistrivõistlustelt räägiti üle olulisemad teemad seoses kohtunike rollidega ja arutati töötubades olukordi lõppenud hooajast.

ERC president **Luciano Gaspari** juhtis tähelepanu kohtunike olekule ja erinevatele viisidele mänge edukalt teenindada. Tema kõnest jäid kõlama: "Üks naeratus rohkem toob kaasa ühe kaardi vähem", "Kohtunikud peavad olema robotite asemel suhtlejad", "Kohtunike tugevus on nende personaalsus, mitte kaardid", "Endaga tuleb tööd teha", "Muutustega tuleb kaasas käia", "Mängijad peavad olema rambivalguses, mitte treenerid ega kohtunikud". Seega järjest enam pööratakse tähelepanu suhtlemisele, olukordade lahendamisele, võimele ebaharilikes situatsioonides toime tulla, suhtumisele, panusele ja panustamisele üldisemalt.

Kohtunikuks olemine on nauditav siis, kui see on teie kirg, mitte kohustus !

Esimese kohtuniku tegevustest rääkis Kreeka tippkohtunik **Epameinondas Gerothodoros**. Rõhutati lisaks reeglite tundmisele nii mängu juhtimise (tehnoloogia, osalejate, mängu kulgemise ja rütmi, distsipliini, ühetaolisuse) kui ka igakülgse professionaalsuse (enne mängu, vahetult mängu eel, mängu ajal, pärast mängu) tähtsust. Hoia rütmi, ole enesekindel, tee tööd oma kehakeelega, hoiaku ja olekuga, ära unusta koostööd teiste liikmetega, vajadusel ole otsustav, teeni oma tegutsemisega välja austus.

Prantsusmaa tippkohtunik **Fabrice Collados** juhtis teise kohtuniku rollist ülevaadet tehes tähelepanu eelkõige treeneritega suhtlemisele, pinkide juurest toimuva jälgimisele, vahetuste ja intervallide kontrollimisele, koostööle sekretäriga ning "kahele parimale sõbrale" – võrk ja keskjoon ☺ . Eraldi vaadati töötubades momente teise kohtuniku liikumise kohta, mis peab nägema välja pigem loomulik kui mehhaaniline, ning konfliktsituatsioonide lahendamisest, millesse rõhutati teise kohtuniku otsustavat sekkumist probleemide lahendamisel.

Ettekande kohtunike tervisliku seisundi olulisusest pidas Dr **Zoran Nikolovski**, CEV Med. Komisjonist.

ERC peasekretär **Zorica Bjelic** ettekanne pallikäsitluse kohta toonitas jälgima puudet ennast, mitte kehaasendit või soorituse kiirust. Kõige tüüpilisem eksimus, mille kohtunikud teevad, on aga see, et viga mõeldakse teatud mängijate puhul ette valmis juba enne tegelikku soorituse toimumist. Kindlasti tuleb olla oma otsustes järjepidev – hoida võetud stiili ja taset terve mängu vältel. Seejuures vilistades mõlemale poole sama palju vigu EI OLE alati järjepidavus, vilistada tuleb ikka vigu sarnaste ebapuhaste puudete korral, mitte võtta eesmärgiks vilistada neid võrdselt mõlemale võistkonnale.

Palli keerlemine ei saa olla otsustava mõjuga kohtuniku otsusele, käte jõudmine pallini erinevatel hetkedel on primaarsem. Samuti rõhutati, et palli viskamine ja hanitamine on erinevad asjad ning isegi esimene puude saab olla viga.

Pallikäsitlemise stabiilsemale vilistamisele aitavad kaasa soojenduse jälgimine ja eeltöö mängijate võimalike oskuste osas. Lisaks püüdke ennast samastada sidemängijaga, käige vaatamas kogenud kohtunike tegustemisi ja küsige nende argumente situatsioonidele. Säilita mängul keskendumine esimesest punktist viimaseni sõltumata kui (eba)huvitav või (vähe)intensiivne see mäng ka poleks.

RAHVUSVAHELISED MÄNGUD ON ALANUD

Rahvusvahelist kategooriat (või kandidaadi staatust) omavatele kohtunikele (T.Murulo, T.Kõiv, R. Strandson, K. Vanaveski, I. Suhhova, E. Varblane, I. Saks) on käesoleva aasta sügis-talv tihedam kui varem. Novembrisse ja detsembrisse saadi Euroopas märkimisväärne hulk määramisi*:

19/11/2019 CEV Ch Cup Women (Istanbul) THY Istanbul – 1.MCM-Diamant Kaposvari T.Kõiv
20/11/2019 CEV Ch Cup Women (Huittinen) LP Vampula Huittinen – Volley Lugano I.Suhhova
11/12/2019 CEV CUP Men (Kuopio) Savo Volley Kuopio – C.S. Municipal Arcada Galati R.Strandson
03/12/2019 CEV Ch Cup Women (Istanbul) THY Istanbul – Ibsa CV CCO 7 Palmas K.Vanaveski
17/12/2019 CEV Ch Cup Men (Ankara) Maliye Milli Piyango ANKARA - K.V. Luboteni FERIZAJ I.Saks
18/12/2019 CEV CUP Men (St.Petersburg) Zenit Saint Petersburg – Neftohimic 2010 Burgas T.Kõiv
18/12/2019 CEV Ch Cup Men (Kladno) Kladno Volejbal cz – AUT/ROU** K.Vanaveski
18/12/2019 CEV Ch Cup Men (Groningen) SAMEN. Lycurgus Groningen – HUN/AUT** I.Suhhova

** Enamus mänge saab jälgida ja järelvaadata eurovolleyTV-st*
*** mõned võistkonnad sõltuvad eelmiste mängude tulemustest*

Soovime kõigile rahvusvahelistele kohtunikele edu Euroopas!

MITTE AINULT MÄNGIJATE JÄRELKASV EEVZA-I

Novembris toimunud U18 poiste ja U17 tüdrukute EEVZA turniiridel Eesti võistkondadel väga hästi ei läinud. Samas kohtunikena kaasas olnud eestlased Siim Orgvee ja Jaanika Unt said võistlustelt väärtuslikku kogemust rahvusvahelises seltskonnas tegutsemise osas.

Mõlemaid kohtunikud said eelmisel aastal perspektiivikate ja enim arenenud noorte kohtunike tunnustuse ning on ennast viimase paari aasta jooksul tõestanud nii täiskasvanute EMV kui EKV mängudel ja teevad tänuväärset tööd noorte tiitlivõistlustel.

U18 poiste turniir toimus 21.-24.nov Lätis Daugavpilsis (*vaata pilt kõrval*). U17 tüdrukute võistlus viidi läbi Gruusia pealinnas Tbilisis 23.-28.nov. Tasemest ja olulisusest annab aimu asjaolu, et mõlemad EEVZAd olid sel aastal ühtlasi esimeseks kvalifikatsiooniturniiriks noorte 2020. a Euroopa MV finaalturniiridele. Jaanika ja Siim jagavad meeleldi oma kogemusi järgmistel seminaridel.

Mängude tulemused on leitavad cev.eu ja uudised võistkondade käekäigust volley.ee lehelt. Uudisnupp Jaanika mõtetest kohtunikuna tegutsemisest volley.ee's ja Facebookis.

TEHNIKAST KODUÕUEL

Järjest enam tuleb võrkpalli tehnikat, püüame kaasas käia ja rakendada praktikat Eestiski. Ilmselt kellelegi pole enam üllatuseks, et meeste ja naiste kõrgemates liigades kasutatakse elektroonilist protokolli eScoresheet, aga sama oleme suutnud praktikasse tuua ka noorte finaalturniiridel – tagasiside on olnud positiivne nii treeneritelt kui kohtunikelt ning LIVE-tulemuste jälgimine saanud väga populaarseks. Teise uuendusena on Kohtunike Toimkond käesoleval hooajal tehniliste võimaluste olemasolul püüdnud kohtunikele tagada kasutamiseks eScoresheetiga ühilduvad „tahvlid" – ikka selleks, et tegutsemispraktikat rikastada. Nii olemegi näinud juba rohkelt mänge Balti liigades, M I liigas, EKV ja noorte finaalturniiridel, kus kohtunikud enam taskutest asetuspabereid ei otsi… 😉

MÕTTETERA

William Glasser, *Ameerika arst ja teadlane:*

„Me õpime…

10% sellest, mida loeme

20% sellest, mida kuuleme

30% sellest, mida näeme

50% sellest, mida näeme ja kuuleme

70% sellest, mida arutame

80% sellest, mida kogeme

95% sellest, mida õpetame teistele"

… ehk kohtunikuna arenemine ei tähenda üksnes reeglite paremat tundmist, žestide korrektsemat näitamist ja ohtralt praktikat. Seega selleks, et saada koos ja ühiselt paremaks, soovitaks kõigil oma praktikaid teistega jagada, üksteisega mänge arutada ja aeg-ajalt käia nooremate või väiksema kogemusega kolleegide mänge vaatamas ning tagasisidet anda.

Igalt mängult, ole sa tippkohtunik või algaja, on midagi õppida.

Ära muutu kunagi ükskõikseks või laisaks, pane tähele ja aita teisi.